

Suvele vastu koos lastega

Suvi algab juunikuuga. Juunikuu esimene päev on lastekaitsepäev. See justkui annab juhise kogu suveks – olla koos laste ja perega, tunda suvest rõõmu ja nautida.

Lapsed oskavad elust rõõmu tunda. Lapse kõrval õpime ka ise, saame oskuse vaadata maailma teise nurga alt. See tähendab ka õppimist ja uute oskuste omandamist. India filosoof Rajneesh on ütelnud: „Kui sünnib laps, sünnib ka ema. Teda ei olnud enne olemas. Naine, jah, oli, aga ema ei olnud. Ema on midagi täiesti uut.” See on tõsi – kui sündimas on laps, on sündimas ka lapsevanemad, nii ema kui isa. Kõik kolm – laps, ema ja isa vajavad hoolt ja tuge, et kasvada.

Läbi aegade on lapsed sirgunud loomulikult vanemate kõrval, vanavanemate tarkusele toetudes. Ajaloo käigus on suhtumine lastesse ja lapsepõlve muutunud. Lapsepõlv oli sajandeid tagasi ebamugav ettevalmistusperiood täiskasvanupõlvele, mis tuli paratamatult läbi teha. Alles eelmise sajandi algusest saame rääkida laste vajaduste mõistmisest.

Tänane maailm esitab meile aga sootuks uusi väljakutseid. Pere mõiste on muutunud – väga vähe on neid peresid, kus elavad koos kolm põlvkonda. Pere tähtsus aga ei muutu. Lastele pakutakse aina täiustatumaid võimalusi. Pole lihtne selles infotulvas leida oma lapsele see parim ja õige, kuigi just selle poole püüdleb iga vanem.

Me tahame, et Eestis elaksid terved ja õnnelikud inimesed, kes on tähelepanelikud ja hoolivad nii endast kui teistest. Need sammud saavad alguse kodust, sellest, kuidas me suhtleme ja tegutseme. Emad, isad, vanavanemad on esimesed, kes annavad lastele edasi üle aegade kestvaid inimlikke väärtusi hoolida ja hoida ennast ning oma lähedasi. Tihti peale pole see kerge, ent sära lapse silmis on maailma suurim tänu.

Maret Maripuu, sotsiaalminister

Aktuaalne

Kuidas läksid prügikoristustalgud?

Kohalik elu

Kärdla taastab merelinna staatust

Parlamendis

Lisaeelarve jõuab Riigikogusse

Huvitavat lugemist

Kuressaares on suvi sündmusterohke

FOTO: PRESSIFOTO

Rohkem lapsi, rohkem rõõmu!

Eelmisel aastal sündis Eestis 15 775 last, kuid surmade arv ületas endiselt sündide arvu. Mida peaks tegema, et iive muutuks positiivseks?

Mai keskel oli emadepäev ning 1. juunil tähistatakse rahvusvahelist lastekaitsepäeva. Eestis sünnib järjest rohkem lapsi, ning Reformierakonnal on hea meel, et oleme saanud sellele kaasa aidata, toetades peresid suurema ja kauem makstava vanemahüvitisega. Aga see pole kaugelki kõik. Uute sündide soodustamiseks toetatakse lastetusravi. Juba sündinud laste jaoks rajatakse juurde lasteaiakohti, välja on töötatud süsteem, kuidas ringiraha kehtestamise abil tagada, et ükski laps ei jääks rahapuudusel huviharidusest kõrvale.

Soovime, et Eesti pered oleksid tuge-

vad, teeksid otsuse muretseda peresse lapsed teadlikult ning kavandaks tulevikku pikemalt kui vaid üks päev ette.

Tervisel oluline koht

Sotsiaalministeeriumi laste ja noorte tervisele pühendatud arengudokumentid leitakse, et lapse- ja noorukiea arengutingimuste ning täisea majandusliku ja sotsiaalse toimetuleku vahel eksisteerivad tugevad seosed. Mida soodsamad on arengu- ja elutingimused, toetavamad ja arvestavamad suhted peres lapseas, seda tervem ja produktiivsem on inimene täiskasvanuna. Seetõttu on väga oluline riiklik poliitika, mis on suunatud lastega perede igakülgsele toetamisele.

Lapseas saadud perekogemuste mõjul kujunevad tulevaste täiskasvanute väärtushinnangud, sotsiaalse toimetuleku oskused ja tervisekäitumine. Toetavast tervest perekonnast pärit lastel on rohkem võimalusi osaleda eakohastes ja arendavates tegevustes ning omandada võimeteko-

hast haridust. Parema toimetuleku ja tervisekäitumise tõttu on need lapsed tervemad, elurõõmsamad, nende õpitulemused paremad ja toimetulek ühiskonnas lihtsam.

Lasteaiakohad on üks asi, mis on Eestis omavalitsuste korraldada. Lisaks veel kaasageds lastemänguväljakud, sportimisvõimalused ja huvitavad lasteüritused.

Omavalitsused ja eraalgatus

Peaksime Eestis saama üle mõtteviisist, et mistahes probleemi lahendamine nõuab hunnikut raha. Mai alguses tödesime, et metsade puhtaks tegemiseks polnud vaja parlamendidebatti või ülalt tulnud käsku. Samamoodi on kortermaja õuel kümme-kond aastat lagunenu lastemänguväljak majaelanikel endil ühe tööka laupäevaga võimalik korda teha.

Eesti Teataja soovib ja soovitab: olge eeloleval suvel rohkem koos lastega. Ühiselt veedetud aeg on hindamatu. Nii nagu ei ole hinda vanaema

Kommentaar

Timo Tints, noorsootöö spetsialist Pärnus

Kui 1985-86 oli beebibuum ning laste juurdekasv oli suur, siis nüüd seda öelda ei saa. Tänapäeva inimesed väärtustavad rohkem kindlat elamist ja sissetulekut. Lapsi tahetakse 25-30 eluaasta vahel või isegi hiljem. Noored inimesed võtavad laene, mida maksavad tagasi kümnete aastatega. Minu arust tuleks inimestele luua võimalus tegeleda võimalikult erinevate asjadega nagu sport, laulmine, kunst, teater, et inimene jääks paikseks. Kui tal on oma kodu ning selle ümbruses võimalus tegeleda asjadega, millega soovib, siis tal tekib tahtmine luua pere ning sellega kaasnevalt ka tõsta iivet.

FOTO: ERAKOGU

küpsetatud pannkookidel koos purgi koduse maasikamoosiga, mida samuti ei taga meile ükski seadus. **LET**

Juhtkiri

Aeg muutusteks küps

Nii nagu viieteist aastat tagasi oli ekslik lootus, et ajalugu on läbi saanud, nii ei ole tõeks osutunud seegi arvamus, et Eesti majandus jääb igaveseks kasvama kümme protsenti aastas. Viimase kvartali 0,4 protsendine kasvunumber on juba pannud rääkima tiigri muutumisest teoks, eelarvelaekumiste vähenemisest ning teistest küsitavustest, mis majanduse pidurdumisega kaasnevad. Vähem on juttu põhjustest, mis selle numbri ja toimunud muutuste taga on.

Tugeval sisetarbimisel põhinenud majanduskasv poleks kindlasti saanud kesta lõputult, samamoodi nagu polnud mingit alust loota, et kinnisvarahinnad jäävadki igal aastal kahekordistuma. Tuleb tõdeda, et Eesti inimesed on ennast taas mõistlikust küljest näidanud. Mõnda üllatava majanduskasvu pidurdumise taga ongi eelkõige sisemaise tarbimise vähenemine. Enam ei võeta kergekäeliselt laenu (ja ega pangad annagi). Poes vaadatakse taas hinnasiltide ning eelistatakse seda poodi, kus kaupmees ülikasumit taga ei aja ja hinnad tarbijale sõbralikumad hoiab.

Muutused majanduses tähendavad, et riigieelarve kulu- tused tuleb üle vaadata. Otsuseid tuleb aga teha lähtuvalt sellest, et need aitaks kaasa majanduse konkurentsivõime paranemisele. Tulumaksu alandamine peab jätkuma. Töölepinguseadus tuleb vastu võtta, et tagada töötajatele võimalus ümberõppeks ja enesetäiendamiseks ning tööandjale suurem vabadus uusi töökohti luua. Aeg, mil ühte ametit sai pidada mitu põlvkonda järjest, on pöördumatult möödas.

Majanduse tsüklilisus on üldteada tõsiasi. Eesti jaoks on oluline väljuda kahanevast majandustsüklisest ajumahu ka majandusega, kus enam poleks juhtival kohal allhange või toorainevahendus, vaid teadussaavutustel ja Eesti inimeste nutikusel põhinevad tooted. Maailma ja Eestit ootavad eelseisval paaril kümnendil vähemalt sama suured muutused, kui on olnud need, mis leidsid aset viimase kahekümne aasta jooksul. Eesti edu valem on olla muutusteks valmis ja pakkuda ise välja mudeleid positiivseteks muutusteks nii riigi, valla kui ka miks mitte iga inimese tasandil.

Hiiumaal leidsid koristajad metsa alt vana jalgrattaraami, mida ka pildile jäädvustamiseks eksponeeriti.

Teeme Ära tehti ära!

3. mail toimunud koristustalgute raames püstitati üle Eesti 207 lipujaama, kuhu koondati ümberkaudses piirkonnas talgulistest poolt kokku korjatud prügi. Lipujaamadesse kogutud prügi transporditi edasi 17 vaheladestusjaama.

Vallavalitsustega koostöös on korraldajad tegelenud talgulistest poolt kokku kogutud prügi minema toimetamisega sorteerimiskeskustesse. Vaheladestusjaamadesse vedamist ootava prügi valvamise osas tehti koostööd Politseiametiga.

Hiiumaa vabatahtlikud soovivad üleriigilises aktsioonis osaleda, aga registreerumise võimalus puudus.

Eesti suurimatel koristustalgutel osales 3. mail 50 000 eestimaalast, kes kogusid kokku tuhandeid tonne Eestimaa pinnale illegaalselt ladestatud prügi.

17 vaheladestusjaamast üle Eesti toimetati prügi omakorda 6 sorteerimiskeskustesse. Taaskasutusse suunatakse kuni 80% talgute korras kokku korjatud prügist.

Reformierakonna Pärnu noored osalesid aktsioonis

Reformierakonna Pärnu noorte rühmajuht oli Kaidi Saareli. Kui algsetel päevadel kirjutas 14 inimest, siis 3. mail kogunes Pärnu lennujaama lähiste metsa üheksa vaprat Reformierakonna noort. Rühm jaotati kaheks, sest ala oli suur ja niimoodi laabus töö la-

Kokku saadi suur hunnik jäätmeid, mis isegi puhast loodust armastavate hiidlaste jaoks oli üllatus.

Köpus kogutud jäätme hunnik.

oli igasugust alustades mähkmetest ja vanadest aluspükstest, lõpetades autoakude ja juhtmetega. Ilm oli ilus ja noorte meel hea, et nad said koristusaktsioonis osaleda ja anda panuse Eestimaa puhtuse heaks. Koristuspäeva lõppedes kõigil osalejatel põsed ohetasid päikesest ja kergest väsimusest.

Hiiumaa

Hiiumaa on Eestimaa väikseim maakond, kõigest nelja vallaga. Samas on tegu kõige metsarohkema ja ilmselt isegi enne suurt koristuspäeva 3. mail

kõige puhtama maakonnaga. Vähesel hulgal tõttu oli ka esialgu raske Hiiumaa omavalitsusi Teeme Ära liituma meelitada. Väideti, et neil on nagunii regulaarsed koristustalgud nii kevadeti kui sügiseti peale turismihooaja lõppu ja kampaania korras neile koristada ei meeldi. Hiiumaa kohalike omavalitsuste hoiak muutus, kui märtsi lõpus tekkis surve inimeste poolt. Hiidlastest vabatahtlikud soovisid üleriigilises aktsioonis osaleda, aga registreerumise võimalus puudus.

Liituma mõjutas ka kohalik keskkonnainspeksioon ja Hiiu Leht, kes ilmutas Teeme Ära teemal artikleid. Väga viimasel minutil saadi ka Hiiumaa prügi kaardistatud ja võimalus vabatahtlikele registreerimiseks oli loodud.

Kokku registreerus Hiiumaal prügikoristusaktsioonile 446 inimest. Vabatahtlike arv pole väga täpne, kuna puuduvad andmed, kui palju registreerunuid kohale tuli.

Prügi kokkukogumiseks oli nn lipujaamu neli-kolm neist Kõrgessaare vallas – Kalana, Tahkuna ja Kõrgessaare, lisaks Käina prügila, kuhu lõpuks toimetati kõikide lipujaamade praht. Pühalepa vald vedas oma prahti Tahkunasse ja Käinasse, Emmaste vald viis Käinasse.

Vabatahtlike kogunemiseks koristuspäeva hommikul ei sobinud mandril rakendatud lipujaamadesse kogunemise kord, seepärast helistasid valdade koordinaatorid kõik vabatahtlike tiimipealikud läbi, leppisid kokku prahtide ülevõtmise ja piirkonna, mida koristada. Koristuspäev möödus tõrgeta, prügikotte jagus piisavalt, rahval oli tuju hea, nii nagu mujalgi Eestis. Hiiumaal vedas prahti lipujaamadest prügilasse kaks Cleanaway autot. See, mida ei jõutud laupäeval ära vedada, veeti esmaspäeval, 5. mail.

Lauri Luik: Tähtis on pidev suhtlus kohalike inimestega

Endine Reformierakonna noortekogu esimees ja praegune Riigikogu liige Lauri Luik räägib sellest, mida on tehtud Läänemaa inimeste elukvaliteedi parandamise nimel.

Läänemaal on väga suur summa investeeritud spordirajatistesse ja tervisespordi edendamisse. Kui sportlikud on Läänemaa inimesed ja kui sooja vastuvõtu on saanud tehtud rajatised?

Objektidele ei ole erakonna logo külge riputatud, seega on otsest toetuse suurenemist seeläbi raske hinnata. Küll aga võin ma Läänemaa spordiliidu Läänela presidendina öelda, et oleme algatamas mitut rahvaspordisarja, nt jooksuüritus Läänemaa liigub, mis peaks inimesi veelgi enam sportima kutsuma. Üldiselt on trend positiivne, kuigi tänane olukord mind väga ei rahulda. Mis puudutab spordirajatisi, siis on järgmise viie aasta

Liikmeskond kasvab kenasti. Suurelt osalt on liitunud nooremajalised inimesed.

plaanis rajada Haapsallu universaalspordihall (kergejõustik, vehklemine, laskmine, lauatenis, tennis, aéroobika jm). Kui see teostub, oleme astunud suure sammu spordi (nii rahvaspordi kui võistlusspordi) arengus Läänemaal. Täna olemas ujula, korvpalliplatsid, väljalgpalliväljak, staa-

FOTO: ERAKOGU

Lauri Luik püüab pidevalt suhelda Läänemaa inimestega.

dion, tenniseväljakud. Sisekergejõustikuhalli aga pole.

Läänemaal läks Reformierakonnal ja Teil Riigikogu valimistel väga hästi, saite parima tulemuse Haapsalus. Kuidas on praegu inimeste poolehoid Reformierakonnale ja kui palju on uusi liikmeid tulnud?

Vastab tõele. Mulle tundub, et inimeste poolehoid meile on kogu aeg tugevnemas. Ilmselt on selle põhjuseks pidev suhtlus kohalike inimestega, raske töö kohalikes omavalitsustes eelkõige erakonna piirkondade arendamisel ja selged ning konkreetsed lubadused, mida täidame. Olenemata sellest, et me pole üheski omavalitsuses Läänemaal võimul, oleme nt läbi erakonna ja minu suunamas olulisi investeeringuvahendeid erinevatesse omavalitsustesse ning neid üpris kenasti välja mängimas. Liikmeskond kasvab kenasti. Suurelt osalt on liitunud nooremajalised inimesed. Peagi üritame ületada 200 liikme piiri Läänemaal. umbes 15 liiget on veel tarvis saada, see on järgmise 3-4 kuu eesmärk.

Mis on edasised plaanid?

Vast see universaalhall ongi. Kuigi see on väga suur investeering ja praegu rahaga pigem negatiivne seis.

Mida kujutasid endast Wiedemanni gümnaasiumi ja Haapsalu spordihooned remonditööd?

Wiedemannis tehti siseviimistlus. 400 000 krooni eest väga palju ei saanud, kuid objekt on jätkuvalt huviorbiidis. Spordihoones renoveeriti kogu ventilatsioonüsteem, mis oli spordi tegemiseks hädavajalik. **ET**

Lühidalt

FOTO: SCANPIX

Kaitseliidu Järva maleva esimene võistkond võitis Eel-Erna

Kaitseliidu sõjalis-sportlikust võistlusest Eel-Erna tuli võitjana välja Kaitseliidu Järva maleva esimene võistkond.

Teiseks jäi Eesti reservohvitseride kogu ja Kaitseliidu Tallinna maleva ühisvõistkond ning kolmandaks tuli Piirivalveameti võistkond.

Erna Seltsi president, Kaitseliidu peastaabi väljaõppeasokonna staabiohvitseri kapten Meelis Rätsepa sõnul pääsevad Eel-Erna võistluse tulemuste alusel augustis korraldatavale rahvusvahelisele sõjalis-sportlikule võistlusele Erna retk Kaitseliitu esindama Järva maleva esimene võistkond, Tartu maleva teine võistkond ja Pärnu maleva esimene võistkond.

Hiiu maal toimunud sõjalis-sportlikul võistlusel Eel-Erna läks starti 28 ning lõpetas 26 võistkonda. Ligi 30 tunni jooksul tuli Eel-Erna võistlejail läbida umbes 70kilomeetrine trass Emmaste ja Kõrgessaare valla aladel ning täita sõjalisi oskusi nõudvaid ülesandeid rajale jäävates kontrollpunktides. Luurepatrullide tegevust matkivates võistkondades oli neli põhilliget ja vähemalt üks tugiliige. www.kalev.ee

FOTO: SCANPIX

Saaremaa Laevakompanii vahetab vanad laevad uute vastu

Saaremaa Laevakompanii (SLK) on tellinud kolm uut laeva, et asendada saarte ja mandri vahel praegu liiklevaid aeglaseid ja kohmakaid parvlaevu.

Esimene 97 meetri pikkune, 600 reisijat ning 160 sõiduauto mahutav laev peaks BLRT Kaunase tehases valmima umbes aasta pärast ja liinile jõudma tuleva aasta sügisel. SLK juhatuses esimehe Tõnis Rihvki sõnul läheb kolme laeva ehitus maksma umbes 1,4 miljardit krooni. „Investoriteks on Vjatšeslav Leedo ja Arco Vara asutajate investeerimisfirmad,” sõnas ta. Rihvk lisas, et ehitatavad laevad on praegustest kiiremad ning „tublisti paraneb ka laadimise tempo, mis peaks järjekordi lühendama”. **EPL**

Vallikraavi veerallil tunnustati triikrauda

Kädy Tänav-Tänak räägib, kuidas juba üheksandat aastat võtsid Kuressaares mõõtu ise-meisterdatud veesõidukid.

25. aprilli õhtupoolikul oli Kuressaare linnuse ümbrusesse kogunenud sadu inimesi. Nad ei tulnud nautima lihtsalt ilusat päikesepaistelist ilma, vaid ka meeldivat üritust. Kell 17 anti sõna saaremaa veerallile. Sellega avati Saaremaa pealinnas iga-aastane turismihooaeg. Üheksandat korda Kuressaare Ametikooli eestvedamisel toimuv üritus oli kohale toonud väga palju huvilisi. Viisteist paadivõistkonda näitasid oma kiirust vallikraavis, kus võidujanu oli näha viimse hetkeni. Võitjaks osutus paatkond, kes suutis oma paadi kõige kiiremini finišisse tuua.

Igas paatkonnas oli ka näkineid, kes pidi võistkonna lippu kõrgel hoidma. Loomulikult ei puudunud selgi aastal humoorikad alternatiivsõidukid. Nemad alustasid 16.00 rongkäi-

FOTO: ERAKOGU

guga, kus oma sõidukeid näidati. Sõidukeid oli igasuguseid, üks huvitavam kui teine. Vallikraavi oli kohale toodud isegi triikraud, mis püsis vees väga vapralt. Üritus lõppes parema-

te autasustamisega. Mõistagi polnud sellel võistlusel kõige olulisem võit, vaid osavõtt. Soojal kevadpäeval, mis meelitas lossiparki hulgaliselt pealtvaatajaid, kuulutati välja ka tänavu-

se ralli kõige atraktiivsem sõiduriist. Sedakorda saigi tiitli omanikuks triikrauda meenutav alus nimega Enerpoint. **ET**

Lühidalt

Avaliku koosoleku korraldamine selgemaks

Riigikogu õiguskomisjonis leidis toetust Silver Meikari ettepanek lühendada suurte avalike koosolekute etteavutamise aega seitsmelt päevalt neljale ning mitte nõuda kooskõlastamist väikestelt kogunemistelt. „Täna kehtiva avaliku koosoleku seaduse järgi peaksid näiteks parki piknikule kogunenud koolilõpetajad koosoleku kooskõlastama,” ütles Meikar. „Muudatusettepaneku jõustumisel tekiks selge regulatsioon, et selliseid kogunemisi registreerima ei pea.”

Oluliseks muudatuseks peab Meikar ka suuremate koosolekute registreerimise aja lühendamist neljale päevale. „See annab kodaniku liikumisele võimaluse märksa kiiremini reageerida maailmas toimuvale, näiteks korraldades korjanduse koos toetuskontserdiga Tiibeti munkade või Birmas looduskatastroofi tõttu kannatavate inimeste toetuseks.”

Õiguskomisjoni liige Hanno Pevkur selgitas, et Põhiseaduse § 47 lubab igapäev ilma eelneva loata rahumeelselt koguneda ja koosolekuid pidada. Seda saab piirata vaid riigi julgeoleku, avaliku korra, kõlbuse, liiklusohutuse ja koosolekust osavõtjate ohutuse tagamiseks ning nakkushaiguse leviku tõkestamiseks.

FOTO: SCANPIX

SMS-laenud kontrolli alla

Reformierakond esitas rahandusministrile ettepanekud töötada kolme kuu jooksul välja SMS-laenude levikut piiravate õigusaktide pakett. Pakett peaks sisaldama järelevalve loomist, laenupakkuja poolt antava info selget sätestamist ning laenulepingust taganemise õigust.

„Täna on Võlaõigusseaduses selged kriteeriumid tarbija krediidilepingutele, kuid millegipärast ei laiene see alla 200 euro suurustele kiiralaenudele,” ütles Riigikogu liige Taavi Rõivas. Reformierakonna fraktsioon on seisukohal, et erisus tuleb kaotada ning ühtne kontroll peab olema kõikide laenude üle.

Samuti soovib Reformierakond selgete kriteeriumide seadmist makseraskustesse sattunud klientidele nõutavatele viivistele ning soovib kaaluda finantsombudsmani institutsiooni loomist vaidluste ning probleemsete küsimuste lahendamiseks.

Rõivas peab ohtlikuks ka eksitavaid reklaame, mis kutsuvad vastutustundetult tarbima. Reformierakond kaalub võimalust teha Tarbijakaitseametile ülesandeks pöörata SMS-laenude ebaetnilistele ja tarbijat eksitada püüdvatele reklaamidele rohkem tähelepanu.

Riigikogu on juba seadustanud Reformierakonna fraktsiooni ettepaneku nõuda SMS-laenude reklaamis krediidi kulukuse määra näitamist. Muudatus hakkab kehtima 1. novembrist 2008.

Lisaeelarve jõuab Riigikogusse

Valitsus on heaks kiitnud 2008. aasta negatiivse lisaeelarve, mille suurus on 6,1 miljardit krooni, ning peatselt hakkab seda arutama Riigikogu.

Lisaeelarve koostamise eesmärk on jätkata riigi ranget eelarvepoliitikat, hoides eelarve tasakaalus, teatas valitsuse kommunikatsioonibüroo.

Eelnõu kohaselt jätavad ministri- ja muud riigiasutused tegemata 349,8 miljoni ulatuses kulutusi, mis tulid üle eelmisest aastast. Selleks aastaks plaanitud kulutusi vähendavad ministri- ja muud riigiasutused tegemata 349,8 miljoni ulatuses kulutusi, mis tulid üle eelmisest aastast. Selleks aastaks plaanitud kulutusi vähendavad ministri- ja muud riigiasutused tegemata 349,8 miljoni ulatuses kulutusi, mis tulid üle eelmisest aastast.

Majanduskasv väheneb

Peamiselt välistoetuste kasutuselevõtu edasilükkumise tõttu väheneb eelarve 0,9 miljardi krooni võrra. 0,7 miljardi krooni mahus jääb tegemata selliseid kulutusi, mis on seaduste kaudu seotud konkreetsete maksutuludega. Samas suurendavad riigiasutused ja ministri- ja muud riigiasutused tegemata 349,8 miljoni ulatuses kulutusi, mis tulid üle eelmisest aastast.

FOTO: SCANPIX

Riigikogu hakkab menetlema lisaeelarvet.

joni võrra plaanitavaid tulusid.

Tulusid vähendab lisaeelarve 6,1 miljardi võrra. Kõige enam kärbib lisaeelarve sotsiaalministeeriumi ja majandusministeeriumi kulusid. Praegu kehtiva riigieelarve seaduse järgi on tänavuse riigieelarve tulude maht 96,3 ja kulude maht 93,6 miljardit krooni.

Omavalitsuste laenamist piiratakse

Valitsus algatas lisaeelarve, kuna rahandusministeeriumi kevadine majandusprognos kärpis oluliselt riigi varasemaid majanduse väljavaateid. Kärped puudutavad kõiki ministri- ja muud riigiasutused tegemata 349,8 miljoni ulatuses kulutusi, mis tulid üle eelmisest aastast.

hiseaduslike institutsioone.

„Eelarve probleem ei piirdu paraku tegevuskulude ega isegi mitte investeringute ja uute programmidega,” kinnitab Riigikogu rahanduskomisjoni juhtiv Reformierakonna aseesimees Jürgen Ligi. „Tulude puudujääk on suurem, mistõttu on vaja kogu valitsuse koostööd varem võetud kohustuste ümbervaatomisel. Peaminister on kärpeme alal sama optimistlik kui oli tulude suhtes,” kirjutab Ligi oma blogis.

Riigikogu rahanduskomisjoni esimees lisab, et omavalitsuste laenuvõtmise tõkestamine on üks koalitsiooni peamuresid. Seda eeskätt tänu Tallinnale. Eelnõu selleks on kooskõlastamisel. Kuna esimese kvartali majanduskasv oli oodatust väiksem, on võimalik, et lisaeelarvesse tehakse muudatusi ka Riigikogus menetlemise käigus.

„Tulumaksu alanemine peab jätkuma seadusega kokkulepitud tempos,” lausus Riigikogus Reformierakonna fraktsiooni juhtiva Keit Pentus, lisades, et Eesti jaoks on oluline väljuda sellest majandustsükli muutusest ajumahu majandusega riigina, mis loob eeldused uueks tõusuks.

Karin Kalda

Lang ja Ligi: Tööandjate abiga Eestist ettevõtluskeskuseks

Tööandjate Keskliidu ettepanekud on Reformierakonna aseesimehe Jürgen Ligi ja justiitsminister Rein Langi sõnul Eestile tervitatav areng.

„Kuu aega tagasi tegime koos Jürgen Ligiga avalikkusele teatavaks ettepanekud, mille tulemusena Eesti kujuneb ettevõtlike keskuseks, oleme oodanud ka teiste ettepanekuid ja heameel on öelda, et tööandjad on neile vastanud,” sõnas justiitsminister Rein Lang.

Mittevajalik müüki

„Reformierakond on läbi aastate seisnud Eestis soodsa ettevõtlikuskeskonna eest. Kui meenutada, siis alles hiljuti seadustasime ettevõtte tulumaksuvabastuse säilimise, Riigikogus on järele ootamas meie initsiatiivil tulnud väärtpeeriinvesteeringute tulumaksuvabastus. Põhjalikud arutelud tulevad kindlasti uue töölepinguseaduse üle,” nentis Rein Lang.

Ta lisas: „Näen valitsuses, kui ras-

FOTO: SCANPIX

Jürgen Ligi ja Rein Lang soovivad otsuseid, mis annaks Eesti majandusele uue hoo.

kelt võetakse vastu mõtted sellest, et riigile mittevajalik vara, olgu siis ettevõtte või kinnisvara, müüki läheks või kui keeruline tundub olevat mõte palga ja tegevuskulude kärpimisest. Reformierakonnal on nii tahe kui ideed Eesti edasiviimiseks olemas.”

Reformierakonna aseesimehe Jürgen Ligi sõnul on Tööandjate Keskliidu poolt tehtud ettepanekud suures osas täpselt see, mille eest Re-

formierakond viimastel aastatel võideldud.

Haridus esiplaanile

„Hea haridus, tööalane koolitus, efektiivne riigikorraldus, eri- ja sooduspensionite piiramine – need kõik on õiged eesmärgid. Sellist mõtetööd ja julgeid ettepanekuid me ettevõtlikusorganisatsioonidelt oma positsioonide kaitseks ootamegi.”

„Ainult olukorras, kus sündivus on lõpuks tõusma hakanud, ei saa mingil tingimisel nõustuda noortele peredele turvalisuse loonud tagatiste vähendamisest. Ei tasu unustada, et Eesti suurimad väljakutsed on rahvastiku vähenemine ja majanduskasvu tagava soodsa ettevõtlikuskeskonna edasiarendamine,” ütles Ligi viidates Tööandjate Keskliidu kirjas olnud mõttele, et vanemahüvitise süsteemi võiks muuta.

„Ka tööandjad peavad mõtlema, kellele me seda Eestit ehitame – kas lehmadele ja rongidele või inimestele. Riigi kõige pikaajalisem ja olemuslikum huvi on rahvastiku vähenemise peatamine ja positiivse iibe saavutamise.”

„Loodan, et selliseid ettepanekuid ja ideid kaasa mõtlemaks, kuidas Eestist saab ettevõtlikuskeskus, mis pakub kõrgepalgalisi töökohti ning uuenuduslike lahendusi, tuleb ka teistelt erakondadelt ning organisatsioonidelt. Meie oleme koostööks avatud,” lõpetas Jürgen Ligi.

Karin Kalda

Majandust ergutav eelnõu

FOTO: SCANPIX

Maret Maripuu,
Eesti Vabariigi
sotsiaalminister

Uue töölepinguseaduse eelnõu peamised märksõnad on õppiv inimene ja ettevõtjasõbralik majanduskeskkond, sest see soodustab õppimist ja pidevat enesetäiendamist. Need omakorda aitavad kaasa majanduse elavdamisele.

Praegu on meie tööõigus väga jäik ja ei vasta nendele ootustele, mis täna turul valitsevad. Meile on selles osas etteheiteid teinud nii IMF, OECD kui Euroopa Komisjon. Erinevaid riike võrreldes paigutatakse Eesti oma jäikuse tõttu edetabelite viimasesse otsa. Seaduse uuendamine ja kooskõlastamine Völaõigusseadustikuga annab tööõigusele uue hingamise ja ENSV töökoodeksi viimased paragrahvid saavad oma aja ära elatud.

Arenev ettevõtte

Eelnõu on suunatud kogu meie riigi arengule, millest võivad nii töötajad kui tööandjad. Ettevõtjale on oluline eelnõu läbiv paindlikkus – töösuhte lõpetamine on lihtsam kui enne. Koondamised on valus teema, kuid ettevõtteid ei saa ega suuda kogu majanduses toimuvat nii hästi ette ennustada. Laias laastus võib öelda, et kolme aastaga kaovad umbes pooled ettevõtteid. Olen kindel, et ettevõtja ei alusta tegevust selleks, et paari aasta pärast oma töötajaid koondama hakata.

Jäätisetegu on huvitav, kuid elu jooksul tasub proovida ka teisi ameteid.

Eluaegseid töökohti pole enam tegelikkuses palju järele jäänud ja töötaja peab olema valmis turu vajadustega kohanema. Kui ettevõtjale saab selgeks, et antud majandusolukorras tuleks tegevus üle vaadata, siis ei pea teda karistama sellega, et koondamisest tuleb pikalt ette teada anda ja suuri summasid välja käia. Võib-olla suudab sajakonna töötajaga ettevõtte oma tegevust korraldada nii, et kogu kollektiivi asemel jäävad vähemalt pooled. Need, kes jäävad, saavad ikkagi oma töö säilitada.

Õppiv töötaja

Majanduse arengu esmaseks eelduseks on töötajad, kelle oskused vastavad turu vajadustele. Kvalifitseeritud tööjõu puudus on olnud viimase viie aasta jooksul olulisemate tegurite seas,

mis majanduse arengut takistavad. Seaduseelnõu keskendub sellele, et töötajale luua uusi õppimisvõimalusi. Töötajale annab kindlustunde, kui ta saab enda oskusi täiendada. Samas on koolitamine soodne nii ettevõtja kui töötaja jaoks.

Riik pakub mitmeid teenuseid inimestele leidmaks endale uus ja meelepärane töö.

Töötaja oskuste arendamine ja enesetäiendamine on nii töötaja enda kui ettevõtte huvides. Samas ei peaks inimene selle arvel ohverdama oma vaba aega, perega koosviibimise hetki või võtma suisa palgata puhkust. Uus

eelnõu pakub pikemat õppepuhkust, mille jooksul palk säilib – töötaja saab 20 kalendripäeva jooksul aastas keskenduda enesetäiendamisele, ilma et see tähendaks sissetuleku vähenemist. Eelnõu eesmärk ei ole aga kindlasti ainult koolitusvõimaluste pakkumine. Jäävad alles sotsiaalsed garantiid – töötuskindlustuse süsteem toetab töö kaotanud inimest, kasvab töötutoetus. Riik pakub mitmeid teenuseid inimestele leidmaks endale uus ja meelepärane töö.

Eesti riik vajab uut tööseadust. Kiirelt muutuv majandus dikteerib oma tingimused ja enam ei ole reaalne, et töökohti pärandatakse põlvest põlve. Selleks, et turul hakkama saada, peab oma oskusi ja teadmisi pidevalt arendama. Eelnõu aitab sellele oluliselt kaasa.

Jaanus Tamkivi

Eesti metsandus vajab ettenägelikke otsuseid

Mets katab Eestimaast vähemalt poole ja sestap läheb kõik metsanduses toimuv meile korda. Praegu on metsandus taas kuum teema, seda ennekõike metsaseaduses kavandavate muudatuste, kuid ka Riigimetsa Majandamise Keskuse (RMK) ümberkorralduste tõttu.

Hämada pole vaja

Muudatustel on ikka tulihingelisi pooldajaid ja kompromissitud vastaseid, selge see. Konstruktivne arutelu on alati teretulnud ja aitab lähemale parematele lahendustele. Arusaamatused on aga plattsis siis, kui üks või teine pool asub tahtliku eksitamise ja hämmamise teele. Praegustes metsandusteemalistes väitlustes on seda ette tulnud, kuigi minu hinnangul on metsandus liiga tõsine teema selleks, et sellega poliitilist profiiti koguda.

Riigimetsa osa jääb alles ja suureneb

Näiteks eksitatakse inimesi väitega, et riigimetsamaa pindala miinimumnõude seadusest väljajätmine (praegu 20% maismaa pindalast) tähendab starti riigimetsade müümisele. Ei tähenda – riigimetsade osakaal pigem suureneb kui väheneb. Alles jääb ju metsaseaduse see nõue, et ei erastata kuni 1940. aasta 23. juulini riigile kuulunud ja praegu metsaga kaetud alasid. See säte tagab põliste riigimetsade riigile jäämise. Ja kuna valitsus kiitis aasta algul heaks riigi maareservi moodustamise põhimõtte, mis käsitlevad ka seni omanikuta metsamaid, siis saab riigimetsi haldav RMK lisaks needki maad, mida maa- ja metsakorralduslikult on otstarbekas riigimetsadega liita. Riigile jäävad ka omanikuta kaitsealused metsad ja need kaitsealused metsad, mida omanikud soovivad riigile müüa.

Nii et väide riigimetsamaa vähenemisest on ümber lükatud – riigimetsamaa osa lähitulevikus hoopis suureneb.

Otsustamine jääb ministriile

Valeväide on seegi, nagu saaks tulevikus riigile kuuluva metsamaa müüki otsustada vaid üheksa inimest RMK nõukogus. Ei ole nii – RMK nõukogu peab riigivara müügi endiselt keskkonnaministriga kooskõlastama ja põlise riigimetsa rendile andmise või müümisega mina nõustuda ei kavatse.

Jaanus Tamkivi,
keskkonnaminister

Allikas:
<http://www.envir.ee/1073106>

Peresid ega pensione eelarvekärped ei ohusta

FOTO: SHUTTERSTOCK

Sotsiaalministeeriumi eelarvekärped on tekitanud palju erinevaid tõlgendusi. Tõsi, kulud ministeeriumi valitsemisalas vähenevad kokku 990 368 846 krooni, kuid see on 2,5% valitsemisala koguelarvest.

„Keege ei pea kartma, et toetuse maksimine lõpetatakse. Säilivad kõik seadusega ettenähtud toetused: peretoetused, sealhulgas vanemahüvitis ja tasuline isapuhkus, toetused puuetega inimestele jne. Samuti säilivad pension ja pensionitõus,“ ütles sotsiaalminister Maret Maripuu.

Peretoetused paigas

Mõnede kuluartiklite puhul sai eelarve vähendamise võimalikuks tänu eelmisest, 2007. aastast ületunud vahendite. Näiteks erivajadustega laste rehabilitatsiooniraha puhul on prognoositud võimalik kulude kokkuhoid 25 miljonit krooni. Siin lähuti esimese kvartali tegelikest kuludest ja võeti aluseks 2007. aastast ületunud vahendid 32,3 miljonit ning

Noored pered ja eakad võivad loota riigi toele.

2008. aasta eelarve 42 miljonit.

Peretoetuste vähendamine 235 miljoni võrra on võimalik rahaliste vahendite tänavuse prognoosi täpsustamise tulemusel. Käripimisel arvestati tegelikku kulu esimeses kvartalis. 2008. aasta eelarve koostamisel loodeti, et vanemahüvitis taotlejaid on rohkem ja et keskmine hüvitis on suurem. „Eelarvesse planeeritakse toetuste raha va-

ruuga. I kvartal aga näitas, et proportsionaalselt taotleti toetusi vähem, kui oli arvestatud. Selle põhjal on tehtud eelarve kärped, ülejääki enam ei ole,“ täpsustas minister.

Võimalus vähendada Eesti Haigekassa riikliku ravikindlustuse kulusid 537 996 019 krooni tuleneb laiendatud tuluprognosist. See tähendab, et reaalselt ei saa seda raha eelarvest

ära võtta. Uus sotsiaalmaksu prognoos näeb ette, et ravikindlustusse laekub sotsiaalmaksu 538 miljonit vähem, kui sätisel prognoositi. Augustis vaadatakse prognoos uuesti üle. Juhul, kui sotsiaalmaksu laekumine kasvab, saab raha positiivsesse tulemissse juurde lisada.

Arstiabi rahastamine selge

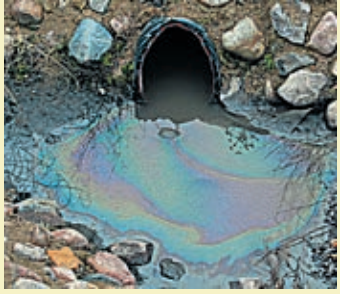
Sotsiaalministeerium ei muuda sel aastal ühtegi lepingut haiglatega, ei vähene perearstidele eraldatav raha ega vähenda raviteenuste mahtu. Jäävad kehtima kõik selleks aastaks saavutatud kokkulepped. „Ei tasu karta, et arstiabi kättesaadavus halveneb,“ ütles sotsiaalminister.

Eraldisi viljatusravi hüvitamiseks vähendatakse 50 miljoni krooni võrra. Seaduse täitmiseks on vajalik 50 miljonit, kuid riigieelarves on viljatusravi hüvitamiseks planeeritud 100 miljonit krooni. Viljatusravi hüvitamiseks ette nähtud summasid küll vähendatakse, aga selle juures on siiski arvestatud plaanitavate seadusemuudatustega, mis laiendavad saajate ringi ja vähendavad omaosalust.

Reimo Nebokat

Lühidalt

FOTO: SCANPIX

Piirivalve harjutas Hiiumaa lähistel valmisolekut reostustõrjeks

Kõpu poolsaarest loodes toimus piirivalve reostustõrjeõppus Leiger, kus osalesid kaks piirivalvelaeva ja -kaatrit eesmärgiga aktiivselt reageerida merereostusele.

Õppuse käigus harjutati valmisolekut reostuseks, omavahelist sidupidamist ning töö koordineerimist. „Sellised õppused harjutavad reageerimist realses situatsioonis ning kiiremini ja efektiivsemalt tabada merereostuse tekitajaid,” ütles Piirivalveameti piiriturvalisuse osakonna ülema kohusetäitja, piirivalvemajor Mati Terve. Tema sõnul täitis õppus oma eesmärgi ning tulevikus on sarnaseid õppusi kindlasti plaanis korraldada.

www.kalev.ee

FOTO: PRESSIFOTO

Kuninganna Beatrix külastas Kuressaaret

Mai keskel aastas Kuressaaret oma visiidiga Hollandi kuninganna Beatrix. Tema Majesteedile anti kolme tunni jooksul lühiülevaade Kuressaare linnast.

Kuninglikul lennukil Kuressaarde saabunud kuningannat ja tema saatjaid tervitas lennuväljal Saare maavanem Toomas Kasemaa.

Linnajuhid tervitasid Beatrix'i Kuressaare raevoja trepil, kus kuninganna lehvitas ka vaatamata vihmasele ilmale raevoja juurde kogunenud linnakodanikele. Elamuse osaliseks sai paar minutit enne kuninganna saabumist raevoja ekskursioonile minna tahtnud välismaine õpilasekursioon, kelle giid ei saanud hästi aru, miks mustades ülikondades julgustusmeeskond neid raeokta sisse lasta ei taha. Kuuldes kuningannast, oli võõraste imestus suur.

Raeokas jättis Beatrix oma autogrammi külalisraamatusse ning kuuldas linnapea Urve Tiiduse ja linnavolikogu esimehe Toomas Takkise tervitust ja väikest ülevaadet linnast.

Nagu traditsiooniks kujunenud, istutavad Kuressaaret külastavad riigipead linnaparki tammeme. Seekord oli see eriti tähendusriikas, kuna kuninganna Beatrix on tuntud kui aiandushuviline. See paistis ka välja, kui kuninganna haaras meelsasti labida ja tammepargi idee autori Kaljo Elliku juhendamisel puud istutama asus. „Kuningannale väga meeldis see puu istutamine, ta ise on suur aiandushuviline,” ütles kuningannat saatnud linnapea Urve Tiidus.

Oma Saar

FOTO: OMA SAAR

Kuressaare linnapea Urve Tiidus vahetab sõpruslepinguid miinijahitaja Admiral Cowani kapteniga.

Kuressaare väike juubel

Kuressaare linnapea Urve Tiidus räägib sellest, kuidas tähistati linna 445. sünnipäeva.

Kas teate, miks on Kuressaares kummalise nimega – Transvaali tänav? Vähesed on kursis, et selle tänavanimega „saareriik” elas 20. sajandi alguses kaasa maailmapoliitika sündmustele protestides ühe Viktori nimelise mehe eestvedamisel Inglise-Buuri sõja vastu hollandlaste kaitseks. Nii sai Kuressaare Eesti ühe haruldasema tänavanimena.

Tunnustatakse meremehi

Oma teadmisi Kuressaare ajaloo kohta said linnalased testida sünnipäevanädalal mäluvõimluse mängus. Sünnipäevauurituste nimel kirjutati aga oli palju pikem ning pakus kaasa elamis- ja osalemisvõimalust kõigile, kellel töö ja kooli kõrval ja suvilas peenratemise tuhinas oli aega-tahtmist kodunt välja tulla.

Linna ajalukku jääb kindlasti sõpruslepingu sõlmimine Eesti Mereväe miinijahitaja „Admiral Cowaniga”. 9. maist 2008 kannab laev Kuressaare linna vappi ja on alati teretunud Kuressaare linna tähtsusetel.

Kuressaaret seovad mereväega pikemad traditsioonid. Kuni uue laeva-

traditsioonidele.

Linn on omalt poolt maksnud igal aastal kõige tublimale laevameeskonnale liikmele stipendiumi. Stipendiumi saaja määrab laeva meeskond. Augustis toimuvatele merepäevadele lubas merevägi külla saata ühe teise laeva, sest „Admiral Cowan” on samal ajal mujal töös.

Ilm soosis pidustusi

Sünnipäeva juurde kuuluvad Kuressaare traditsiooniliselt sportlikud sündmused. Seekord joosti Kuressaare peatänaval heategevusteatejooksu liikumispuudega laste heaks. Laupäeval toimus linnajooks, mis köidab alati erinevas vanuses ja sportlikus võimekuses rahvast. Peaaühinna – hinnalise maastikuratta loosimisel oli fortunaks jooksu kõige noorem osavõtja, kolmeaastane Kerttu Aru, kelle tahet läks ratas kuueaastasele välejalgsel Kuressaare poisile. Paistis, et rahule jäid nii noored kui vanad.

Olen kindel, et järgmisel aastal on

kõik taas jooksmas. Ei saa kiitmata jätta vanemaid, kes ise jooksevad ja lapsedki spordi juurde võluvad.

Laupäeva õhtu võlus linlasi Kuressaare keskväljakul haruldase muusikute kooslusega. Korraga olid laval Eesti Rahvusmeeskoor, Saaremaa neidude koor ja iginoor ansambel Singer-Vinger. Lood, mis Singer-Vinger on aastate jooksul Eesti inimestele meelde laulnud, said uue koloriidi, kui „vanadele” rokkaritele assisteeris jõuline meeskoor ja nooruslik neidude koor. Tulemus oli väga tore! Lau- fantastiline! Ilm näitas ka oma parimat nägu ja tegi sünnipäevanädalast meeleoluka suvehakatusse.

Kas põhjust pidutseda ikka oli, võib mõni küsida. Ikka on. Kui tuua kas või üks näide linna elu tõsisemast poolest, siis äsja tehtud kokkuvõtete põhjal saab öelda, et üksnes kahe viimase aasta jooksul on Kuressaare investeeritud nii era- kui avaliku sektori poolt ligi poolteist miljardit krooni. Pole ju põhjust tusatseda. **ETI**

Pärnakad võtsid mõõtu bowlingus

Pärnumaa reformierakondlased ei tegele ainult päevatöö ja poliitikaga, vaid leiavad aega ka sportimiseks.

Eelmisel aastal otsustati, et alustatakse kooskäimist bowlingusaalis ja ka sel aastal jätkus tore traditsioon läbi talve kuni kevadeni välja. 28. aprillil lõppes Pärnumaa reformierakondlaste teine bowlingu-hooaeg. Sarja alustati eelmise aasta novembris ja kohtuti iga kahe nädala tagant. Kokku peeti pool aastat kestnud turniiri jooksul 13 etappi. Terve hooaja vältel võistles 35 bowlingu-huvilist.

Naistest saavutas esikoha Tiina Murulauk, teise koha sai Mare Koort ja kolmas koht kuulus Elve Vahenõm-

FOTO: ERAKOGU

Bowlingturniiril auhinnatud spordihuvilised reformierakondlased.

mele. Meestest võitis Erki Melts, teiseks tuli Gaspar Raig ja kolmanda koha saavutas Ivar Heinmetts.

Naiste sarja võitja Tiina Murulauk iseloomustab seda sarja kui head vaheldust, kus kokku saavad inimesed,

kellel on ühised vaated ja ühised huvivid. „Bowlingut mängides on ka aega arutada päevapoliitilisi teemasid, nagu 2009. aastal kehtima hakkavat ringiraha sisseviimist või siis töölepinguseadust, eks paljud asjad saavad niimoodi ühiselt arutades selgemaks,” ütles Tiina Murulauk.

Peale selle osaletakse ka teistel toredatel Reformierakonna üritustel nagu rattaretk juunikuus või erakonna suvepäevad augustis.

Tegemist igatahes on ja toreda seltskonnaga koos sportimine on aasta-aastalt üha populaarsemaks saanud. Ei jää ka teine bowlingturniir ilma kolmandata ning uus bowlingusari lükatakse käima sügisel novembrist. **ETI**

Selline nägi Kärdla sadam, mis hävis II maailmasõja ajal, välja eelmise sajandi algusaastatel.

Kärdla linn taastab sadamalinna staatust

Kärdla linnapea Anton Kaljula räägib sellest, kuidas sadam saab Kärdla muuta atraktiivseks merelinnaks.

Rääkides linnast nimega Kärdla toon alati välja minu jaoks kõige olulisemad arengud ja perspektiivid. Seda, et Kärdla asub Hiiumaal ja on saare pealinnaks, teab vist igaüks, aga seda, et ta asub mere kaldal, ei tea paljud. Sellist teadmatust olen muuseas ise kogunud. Sellel on kindlasti olemas põhjus ja esmajärjekorras oleme seda otsinud Kärdla linnast. Kärdla linna arengukava visioon ütleb, et Kärdla kui maakonnakeskus on arenenud, turvaline, heakorrastatud, mitmekülgse ettevõtlusega, kaasaegset õppimiskeskonda võimaldav ning kasvava elanikkonnaga turismi- ja merelinn.

Pikad traditsioonid

Sellisest Kärdlast me unistamegi ja tahame seda kõike ellu viia ja nagu hiidlastele kohane, oleme aktiivselt alustanud visiooni elluviimist, et taastada muuhulgas merelinna staatust. Kärdla on olnud merelinn. Linnas oli sadam, mis hävines II maailmasõja keeristes. Sellest sadamast tehti huvireise Tallinnasse ja kaubareise kunagise Kärdla kalevivabriku vajadusest lähtuvalt. Sadam on olnud tormivarjuks paljudele laevadele.

Ka täna on Kärdlas sadam – ise nimetame seda hellitavalt Otikaks, sest

purjesporditreener Ott Epner teeb seal „Optimistidega” noortele trenni ja hoiab väikesadamal elu sees. Kuid selle väikse sadamaga me ennast merelinnaks ei ole suutnud hüüda ja seda ei ole ka tõsiselt võetud.

Kärdla sadamapiirkonna väljaarendamise ja sadama taastamisega oleme tegelenud järjepidevalt juba aastaid. Taastamise idee oluliseks alusteks on olnud asjaolu, et Hiiumaa Arengukontseptsioon 1993 tõi esile Hiiumaal turismi arendamise ja edendamise kui saare strateegilise arengu tähtsaima osa. Tuleb märkida, et turismile orienteeritud saaremajanduse edasise arengu tagamiseks on 2005. aastal koostatud Hiiumaa turismi arengukava, mis sisaldab olemasoleva olukorra ülevaa-

Kärdla soodne asukoht ning ajalooliselt väljakujunenud merelinna staatus tingivad omakorda mereturismi arengu esmatähtsuse Kärdla linna jaoks.

det ja analüüsi, turismialase tegevuse kavandamist saarel pikemaks ajaks ning edasise arengu suundi ja prioriteete.

Pidev arendustöö

Et Hiiumaa näol on tegemist omapärase kliima, looduskeskkonna ja -ressurssidega ning ajaloo- ja kultuuri-

Kärdla linnapea Anton Kaljula loodab, et Kärdla saab väärrika sadama.

taustaga saarega, siis üks olulisemaid turismivaldkondi on siin kindlasti mereturism, mille arendamiseks on hädavajalik olemasolevate sadamate väljaarendamine ja/või uute sadamate ehitamine. Saare suurema linna ja maakonna keskuse Kärdla soodne asukoht ning ajalooliselt väljakujunenud merelinna staatus tingivad omakorda mereturismi arengu esmatähtsuse Kärdla linna jaoks.

Mereturismi arendamine Kärdlas ei ole aga võimalik ilma sadama taastamise ja sadamapiirkonna väljaarendamiseta. Täna on koostatud terve rida vajalikke dokumente nagu Kärdla sadama arengukava, ehitusgeoloogilised uuringud, hüdrolaograafilised uuringud, sotsiaalmajandusliku tasuvuse hindamine, sadamakompleksi kasutuselevõtu teostatavusanalüüs, Kärdla sadama taastamise keskkonnamõ-

jude hindamine, sadama ehituse eelprojekt ja keskkonnaministeeriumi poolt on väljastatud veeluba.

Kõik need eeltööd on eelduseks sellele, et linn on valmis tellima ehituseks vajalikud tööprojektid ja taotleva rahastust Euroopa Liidu toetusprogrammidest.

Sadama roll Kärdla linna arengus ei piirdu pelgalt Kärdlasse mereturistide meelitamisega. Kärdla sadamal on mängida oluline roll nii Kärdla linna kui ka selle kaudu kogu Hiiumaa elu hoogustumisel, nii majandus- kui ka sotsiaalelu vaatevinklist vaadates. Merelinna loomulikuks osaks olev aktiivselt tegutsev sadam ja atraktiivne sadamapiirkond muudavad paratamatult linnaelanike mentaliteeti ning toovad kaasa uusi arengusuundi ning võimalusi saada tuntuks merelinnana.

Lühidalt

Saaremaa võib saada kuni kaks hiiglaslikku tuulikuparki

Eesti Energia käivitas uuringud hiiglaslike meretuuleparkide rajamiseks Eesti rannikumerre ja Peipsi järve. 11 uuritavast piirkonnast kaks asuvad Saare maakonnas.

Eesti Energia taastuueenergia ettevõtte direktor Ando Leppiman ütles, et Saare maakonnas asuvad tuulepargi jaoks uuritavad alad Sõrve poolsaare ja Elda poolsaare vahelisel merealal Läänemere piirkonnas ning Liivi lahes Ruhnu ja Saaremaa vahelise ala Ruhnu poolsel küljel. Veel on tuuleparkide võimalike asukohtadena välja valitud piirkonnad Kihnu, Hiiumaa, Naissaare, Prangli ja Kunda lähistel ning Põhja-Peipsil.

Eesti Energia nägemuse kohaselt võiks ettevõtte poolt arendatavate meretuuleparkide koguvõimsus olla üks gigavatt. Iga eraldiseisva pargi tehniliselt optimaalseks installeeritud võimsuseks kujuneb 200–300 megavatti. Seega tuleb Eestis kõne alla kolme kuni viie tuulepargi rajamine, kusjuures ühes tuulepargis on sõltuvalt tuuliku ja tuulepargi võimsusest 40 kuni 100 tuulikut. Ühe tuulepargi kogumaksumus on 6,9–10 miljardit krooni.

Tuuletingimustest sõltuvalt kujuneb tuulikute optimaalseks kauguseks rannikust vähemalt kümme kilomeetrit. Kõik pargid läbivad järkjärgulise keskkonnatingimuste ja majandusnäitajate kadalipu, uuritakse tuule ressursi, võimalusi võrguga liitumiseks, merepõhja sügavust jpm. Ando Leppimani sõnul on praegu enneaegne ennustada, millised asukohad jäävad sõelale. Tema kinnitusele võib tuuleparkide ehituseks minna 5–15 aasta pärast.

Oma Saar

Vändra alev palub abi lõhkujate leidmisel

Viimastel aastatel on Vändra alevis tehtud suuri investeeringuid selleks, et luua inimestele erinevaid vaba aja veetmise võimalusi ja muuta koduaelu ilusamaks, kuid kahjuks ei oska kõik seda väärilisel hinnata. Ilusate ilmade saabudes on saagenud lõhkumised. Ajavahemikul 27.–28. aprillini on lõhutud Vändra staadioni juures asuval korvpalliväljakul karastatud klaasist korvpallilaud, mille väärtus on ligi 2000 krooni.

Ajavahemikul 3.–4. maini on lõhutud alevi keskel asuvas Konsumi parklas teadetetahvel.

Vändra alevivalitsus palub abi lõhkujate väljaselgitamisel ning kui keegi on märganud nimetatud ajavahemikel neis piirkondades kahtlast tegevust, palutakse sellest teada anda alevivalitsuse telefonil 443 0330 või e-posti aadressil alev@vandra.ee või politseile telefonil 446 7110. Teataja anonüümsus garanteeritakse.

www.kalev.ee

Mida arvad Sina?

Lääne-Eesti elanikele lugemiseks mõeldud Eesti Teataja on huvitatud oma lugejate arvamusest. Kui Teil on mõtteid, millest ajaleht võiks kirjutada, siis täitke, lõigake lehest välja ja postitage allolev kupong. Marki lisama ei pea. **Vastajate vahel loositakse välja televiisor.** Mõtteid ja arvamusi võib saata ka e-kirjaga teataja@reform.ee.

Eelmises lehes avaldatud tagasiside ankeetide seast võitis auhinna: **Otto Mägi**

Hea Lääne-Eesti inimene!

Anna meile teada kolmest oma kodukohta puudutavast teemast, millest võiksime kirjutada:

-
-
-

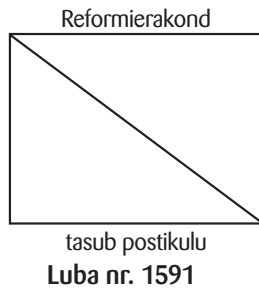
Minu nimi Vanus

Aadress

Telefon

E-kiri

Oma andmeid edastades olen tulevikus nõus saama Eesti Reformierakonda ja selle poliitikut puudutavat infot või reklaami, mille edastajatel või töötlejatel luban kasutada oma andmeid nimetatud eesmärgil tingimuse, et andmeid ei kasutata muuks kui Eesti Reformierakonna ja selle poliitikutega seonduva informatsiooni või reklaami edastamiseks.

tasub postikulu
Luba nr. 1591

**MAKSTUD VASTUS
EESTI**

REFORMIERAKOND
Tõnismägi 9
10119 TALLINN

FOTO: INTERNET

Haapsalu piiskopilinnus.

Haapsalus on majesteetlikud linnusevaremed

Haapsalu piiskopilinnus on Eesti keskaja kindlusarhitektuuri tähelepanuväärne mälestusmärk, mille sajanditetagusest hiilgusest on säilinud vaid varemed. Linnus hõlmab kolme hektari suuruse territooriumi.

Linnuse rajamine, laiendamine ja ümberehitamine toimus sajandite jooksul mitmes etapis, vastavalt relvastuse arengule. Lõpliku suuruse omandas linnus piiskop Johannes IV Kieveli valitsemisajal (1515-1527), mil valmis tugev tulirelvadele kohandatud sakmelise rinatise eellinnuse ringmüür koos võimsate suurtükitornidega. Müüride kõrgus ulatus üle 10 meetri, müüri paksus kõikus erinevatel lõikudel 1,2-1,8 m vahel. Liivi sõda sai tuleprooviks linnuse kaitsevõimele. Sellest ajast pärinevad linnuse sisemised kraavid ja blindaažid,

mis ehitati kahurite paigutamiseks ja kaitseks pommitamise eest.

Liivi sõja ajal sai linnus ka raskelt kannatada, osaliselt purustati Väike linnus ning eellinnuse müürid. 17. sajandi lõpul kanti Haapsalu linnus Rootsi riigi Eestimaa provintsi kaitseehitiste nimekirjast maha. Põhjasõja käigus, 1710. aastal vene keisririigi valdusesse minnes lammutati linnuse müürid Peeter I käsul madalamaks. Nii sai 7 torniga 803 meetri pikuse ja 8-12 meetri kõrguse ringmüüriiga kindlusest varemetepark.

ETI

Eesti Teataja

Eesti Teataja
Eesti Reformierakond
Tõnismägi 9, 10119 Tallinn
Tel 680 80 80, teataja@reform.ee

Saada vastus märksõnaga "lahendus" 20. juuniks aadressile Tõnismägi 9, 10119 Tallinn või e-posti teel teataja@reform.ee ning osale kinkekaardi loosimisel.

Ristsõna lahendus

Ees- ja perekonnanimi

Postiaadress või e-post

Telefon

**Aprilli auhinna võitis:
Mihkel Väljas**

Oma andmeid edastades nõustun tulevikus saama Eesti Reformierakonda ja selle poliitikut puudutavat infot või reklaami, mille edastajatel või töötlejatel luban kasutada oma andmeid nimetatud eesmärgil tingimuse, et andmeid ei kasutata muuks kui Eesti Reformierakonna ja selle poliitikutega seonduva informatsiooni või reklaami edastamiseks.

Cimblar ***	Kallaklik	Võrkpallur (e + n)	CCP	Seriaali A-Team tegelane	Hakk-kotlet Tund	Ooperilaulja (metso-sopran)	Maksejõuetu metalliraha	Lennuk	Tanklakett	500.	2 järjestikust tähte	Kanade pätsaja
Noot		Pane tähele! Filatelisti abivahend		Amfiibnimene Ungari helilooja ja pianist								
Sümpaatselt					Teismelise nuhtlus Eeldus						Raud Läti kohuke	
Komfortne				Takti rõhutu osa Näitekirjanik, Viisandi saarevaht				Spordi-klubi Jahilaskja				Bold Džaul
Noot			Lind Tsistern									
Tšehhi hokistaar (4 tähte)						Tehniline spetsialist Giga-Local ID	Neon Aafrika riik		Kohmetu Endine teibamees			Nord Kirjanik (1899-1948)
Väike ooperisoolo												
Kõnts				Omakohut pidama Klooster								Digitaalne andmekandja
	Liimima Mahetoote firmamärk							Pilked Paleus				
Saaremaa	Broom Julia peigmees		Taipamine Tatiga koos							1000 V India osariik		
Kinnitusvahendid				Tom Sawyeri vend Tennismeastro				Uurimislaev Ristsõna				Diameeter Hädaldamine
Iseenesestmõistetav					Ida-Eesti Regioon Empire State Building			Sealhulgas K.Kõusaare romaan				Michael Jacksoni album 1987
	...-klubi Multi-Link		Hein-taimed 51.									
Piirkond Okeaanias								Õukonna-pidu Hapnik				
Prantsuse pikim jõgi				Vercors'i romaan (eesti k 1970)								